

Titulació	Tipus	Curs
Sociologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom : Marc Ajenjo Cosp

Correu electrònic : marc.ajenjo@uab.cat

Equip docent

Marc Ajenjo Cosp

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomana haver superat les assignatures de *Metodologia i Disseny de la Recerca Social*, de *Mètodes Quantitatius* i de *Mètodes Qualitatius*.

En cas de no haver superat l'assignatura de *Mètodes Quantitatius* es recomana fer un curs introductori d'RStudio.

Objectius

Dins de l'itinerari d'assignatures de mètodes i tècniques per a la recerca social, aquesta assignatura es planteja com a continuació de les de "Metodologia i Disseny d'Investigació" de primer curs, i de "Mètodes Quantitatius d'Investigació Social" i de "Mètodes Qualitatius d'Investigació Social" del primer semestre del segon any de grau.

L'interès primordial de l'assignatura és el de dotar l'alumnat dels fonaments teòrics i dels instruments tècnics per dur a terme la vessant aplicada del què ha de ser l'ofici de sociòleg/oga.

L'objectiu fonamental és oferir a l'alumnat la informació i el desenvolupament de les habilitats per l'aplicació de tècniques qualitatives i quantitatives en la fase de la contrastació empírica de la recerca, en particular, d'anàlisi de les dades.

D'una banda, el curs se centrarà especialment en els mètodes i tècniques qualitatives d'observació i anàlisi de dades qualitatives (anàlisi de continguts i anàlisi temàtica).

D'altra banda, des de la perspectiva quantitativa, l'assignatura es concentra en les tècniques d'anàlisi estadística de les relacions i associacions entre dues variables.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
3. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
4. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
6. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
7. Esmentar els principals conceptes de la sociologia.
8. Indicar-ne les dimensions, els possibles indicadors quantitatius i l'evidència qualitativa rellevant per observar-los empíricament.
9. Identificar els principals mètodes i tècniques quantitatius i qualitius.
10. Explicar la base metodològica d'aquests mètodes i tècniques quantitatius i qualitius.
11. Relacionar-los amb els diferents enfocaments de la sociologia.
12. Utilitzar els instruments estadístics univariats.
13. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics univariable.
14. Mesurar un fenomen social amb aquests instruments a partir d'un marc teòric d'anàlisi.
15. Utilitzar els instruments estadístics multivariable bàsics.
16. Utilitzar el programari apropiat per als instruments estadístics multivariable bàsics.
17. Elaborar un guió d'entrevista o d'un grup de discussió.
18. Elaborar un pla d'observació.
19. Utilitzar el programari apropiat per analitzar una entrevista o una observació.
20. Analitzar una mostra d'entrevistes.
21. Analitzar els resultats d'una observació.
22. Definir conceptes d'anàlisi.
23. Formular una hipòtesi amb aquests conceptes.
24. Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi.
25. Obtenir conclusions a partir de la informació recollida amb aquest instrument.

Continguts

BLOC QUALITATIU

Tema 1. Tècniques d'observació: l'observació directa

- Clarificació conceptual i terminològica
- Aspectes del disseny, camp i realització de l'observació directa
- Avantatges i limitacions de l'observació

Tema 2. L'anàlisi de continguts i l'anàlisi temàtica qualitativa

- El marc epistemològic
- Els elements d'anàlisi i les estratègies d'investigació
- Els mètodes i les tècniques d'anàlisi de continguts
- Eines de suport a l'anàlisi qualitativa (Atlas.Ti)

Tema 3. Aspectes axiològics en la recerca qualitativa

- Valors i construcció de l'objecte
- Efectes polítics de la recerca

Tema 4. La qualitat de la recerca qualitativa

- Clarificació terminològica: De què parlem quan parlem de qualitat?
- Criteris de qualitat inspirats per les tècniques quantitatives
- Criteris alternatius de qualitat

BLOC QUANTITATIU

Tema 0. Tècniques d'anàlisi de dades estadístiques

- L'anàlisi de dades. Característiques i principals procediments
- Anàlisi descriptiva i contrastació d'hipòtesis
- Preparació de les dades per a l'anàlisi

Tema 1. L'anàlisi de taules de contingència

- Presentació i nomenclatura
- La taula de contingència: anàlisi descriptiva
- Independència i associació entre dues variables qualitatives
- La inferència estadística en taules de contingència: el test de la khi-quadrat
- Mesures d'associació global i local
- Anàlisi de taules de contingència mitjançant RStudio

Tema 2. L'anàlisi de variància unifactorial

- La comparació de mitjanes: anàlisi descriptiva
- Contrast d'hipòtesi de la diferència entre dues mitjanes
- El model ANOVA: validació del model, capacitat explicativa i comparacions múltiples
- La comparació de mitjanes i l'anàlisi de la variància mitjançant RStudio

Tema 3. L'anàlisi de regressió lineal simple

- Concepte, mesura i representació gràfica de la correlació
- La regressió lineal simple: anàlisi descriptiva
- L'anàlisi de regressió: especificació del model, significació dels paràmetres, verificació del model
- Els models de regressió lineal simple mitjançant RStudio

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lectures dels textos	23	0,92	7, 8, 9, 10, 11
Redacció individual dels treballs	11	0,44	1, 5, 11, 20, 21, 22, 23, 24, 25
Tutories grupals programades	15	0,6	1, 2, 5, 7, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25
Classes magistrals	37	1,48	7, 8, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Preparació individual de les proves escrites	22	0,88	9, 10, 11, 19, 20, 21, 24, 25
Pràctiques a l'aula	15	0,6	6, 8, 10, 17, 18, 19, 20, 21, 24
Treball en equip	23	0,92	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Atès que l'assignatura s'orienta fonamentalment a l'aprenentatge de les tècniques bàsiques d'anàlisi quantitativa i qualitativa, la metodologia docent i les activitats formatives de l'assignatura el situen en el centre del procés d'ensenyament-aprenentatge. Així, la metodologia docent combinarà: sessions expositives (per orientar i aclarir dubtes de les lectures obligatòries), pràctiques presencials (a seminaris i/o a aules informatitzades). Aquest format docent permet aplicar els conceptes adquirits i tècniques explicades, i es combinarà al llarg de tot el curs amb tutories de seguiment i treball autònom.

Tal i com s'esmenta a l'apartat sobre el contingut, l'assignatura es divideix en dues parts clarament diferenciades, el bloc qualitatiu i el bloc quantitatiu. Ambdues parts es faran de manera seqüencial, començant pel bloc quantitatiu i continuant amb el bloc qualitatiu.

A continuació es concreten les diferents activitats, amb el seu pes específic dins de la distribució del temps total que l'estudiant ha de dedicar a l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Bloc Quantitatiu: Seguiment del curs. Control d'assistència i realització de diferents activitats de seguiment de l'assignatura.	5%	0	0	2, 6, 9, 10, 19
Bloc Qualitatiu: Assistència durant el curs a les pràctiques programades a l'aula.	5%	0	0	8, 9, 10, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
Bloc Qualitatiu: Treball de recerca en grup.	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
Bloc Quantitatiu: Treball de recerca en grup.	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 23, 25
Bloc Quantitatiu: Prova escrita.	25%	2	0,08	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25
Bloc Qualitatiu: Prova escrita	20%	2	0,08	6, 7, 8, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

1. Model d'avaluació

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única. A més, implica una assistència activa de l'alumne/a i contempla l'assistència regular a classe com a forma d'integració entre les diferents activitats d'aprenentatge.

Per a superar l'assignatura cal una nota final mínima de 5, calculada com a mitjana ponderada de les 6 activitats d'avaluació. Vegeu la distribució del pes de cada activitat al quadre anterior.

Pel càlcul d'aquesta mitjana ponderada s'aplicarà el següent criteri, en funció del seguiment del curs:

- Alumnat que no assisteix regularment a classe (seguiment i/o assistència inferior al 70%): només se'ls calcularà la mitjana si la qualificació de totes i cadascuna de les parts és com a mínim d'un 5.
- Alumnat que assisteix regularment a classe (seguiment i/o assistència inferior superior al 70%): se'ls calcularà la mitjana si la qualificació de totes i cadascuna de les parts és com a mínim d'un 4.

1a. Activitats d'avaluació del bloc qualitatiu (50%)

(A) Assistència a les pràctiques programades (5%)

Durant les sessions a l'aula es faran activitats grupals per aplicar les teories que s'ha parlat a l'aula, per tal d'aplicar les eines teòriques i metodològiques presentades durant la sessió.

(B) Prova escrita (20%).

Examen teòric on es demanarà a l'estudiant que mostri la seva comprensió i familiaritat amb les principals teories d'anàlisi de dades qualitatives.

(C) Treball de recerca en grup (25%).

S'utilitzarà el material qualitatiu recollit en els primers cursos metodològics per tal d'analitzar-lo fent una anàlisi temàtica senzilla. Es valorarà la definició d'un sistema de codificació del text i la seva relació amb el debat científic a què es vol contribuir i la capacitat de comprensió del text.

1b. Activitats d'avaluació del bloc quantitatiu (50%)

(A) Seguiment del curs (5%). Consta de dos tipus d'activitats:

- Activitats a l'aula. A cada sessió s'impartirà un breu test amb preguntes sobre els continguts desenvolupats durant la classe o sobre els materials de lectura definits per la sessió. No respondre aquest test serà considerat com a falta de seguiment.
- Activitats fora de l'aula. En finalitzar cada sessió es plantejaran un seguit d'exercicis i problemes que caldrà presentar abans de la propera sessió. No presentar-los serà considerat com a falta de seguiment.

(B) Prova escrita (25%).

Examen pràctic on s'avaluarà l'assoliment dels conceptes propis de l'estadística bivariada (tant descriptiva com inferencial) i la seva aplicabilitat amb el programari RStudio.

(C) Treballs en grup (20%). Continuació de la recerca iniciada el primer semestre a «Mètodes Quantitatius per a la Recerca Social», mitjançant l'aplicació de tècniques estadístiques bivariades d'anàlisi de dades i la seva implementació en RStudio.

1c. Consideració d'estudiants no avaluables

A l'acta d'avaluació tindrà la qualificació de *no avaluables* aquelles persones que no hagin fet cap activitat d'avaluació o aquelles que només hagin presentat el primer lliurament del treball de recerca (ja sigui del bloc qualitatiu o quantitatiu).

2. Recuperació

Durant el període de recuperació, es pot presentar avaluació compensatòria qui no superi (<5) alguna de les proves individuals o treballs de grup. Les activitats de seguiment i/o assistència queden excloses de recuperació.

3. Avaluacions cursos anteriors

Les persones amb algun bloc aprovat en convocatòries anteriors cal que contactin OBLIGATÒRIAMENT, a l'inici del curs, amb el professorat responsable. En cap cas, però, es poden convalidar parts puntuals d'algun dels dos blocs.

4. Política davant el plagi als treballs acadèmics o proves escrites

Us recordem que, en el moment de signar la vostra matrícula, us va comprometre en el següent sentit: "DECLARO que la Universitat Autònoma de Barcelona m'ha informat que (...) El plagi és l'acte de divulgar, publicar o reproduir una obra o part d'aquesta en nom d'un/a autor/a diferent de l'autèntic/a, fet que suposa una apropiació de les idees creades per una altra persona sense fer un reconeixement explícit del seu origen. Aquesta apropiació implica una lesió del dret a la propietat intel·lectual d'aquesta persona que no estic autoritzat a fer en cap cas sigui quina sigui la circumstància: exàmens, treballs, pràctiques... Per tant, em COMPROMETO a respectar les disposicions normatives relatives als drets de la propietat intel·lectual en relació amb l'activitat docent i/o de recerca realitzada per la UAB en els estudis que estic cursant."

Exàmens: En cas que es detecti alumnat que ha copiat continguts no permesos, totes les persones implicades quedaran automàticament suspeses sense possibilitat de presentar-se a la recuperació.

En cas de plagi en la redacció de treballs es valorarà cada cas i, en cas extrem, es considerarà l'opció de suspens directe sense opció a recuperació. En la redacció, tant l'ajuda humana com tecnològica és considerada plagi.

5. Ús de la Intel·ligència Artificial

Per a aquesta assignatura es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos, les traduccions i com a recolzament en la utilització dels paquets informàtics.

L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

1. LECTURES OBLIGATÒRIES

Al Campus Virtual i a les sessions presencials s'informarà de quines lectures tenen caràcter obligatori (amb continguts avaluables a les proves escrites) i quines tenen caràcter complementari. Amb caràcter general, el material base de l'assignatura està suficientment tractat als capítols corresponents dels següents manuals:

- LÓPEZ-ROLDÁN, P.; FACHELLI, S. (2015). *Metodología de la Investigación Social Cuantitativa*. Universitat Autònoma de Barcelona. 1a edició. <<http://pagines.uab.cat/plopez/content/manual-misc>>
- VERD, J.M.; LOZARES, C. (2016). *Introducción a la investigación cualitativa: fases, métodos y técnicas*. Síntesis.

2. LECTURES RECOMANADES

BLOC QUALITATIU

- AGUIRRE BAZTÁN A. (ed.) (1995). *Etnografía. Metodología en la investigación sociocultural*. Editorial

Boixareu Universitaria.

- ALTHEIDE, D.L.; JOHNSON, J.M. (1994). "Criteria for Assessing Interpretative Validity in Qualitative Research", a N. K. Denzin i Y. S. Lincoln (Ed.), *Handbook of Qualitative Research*. Sage.
- BARDIN, Laurence (1986). *El análisis de contenido*. Akal.
- BAUER, M.W. (2000). "Classical Content Analysis: a Review", a Martin W. Bauer y George Gaskell (Ed.), *Qualitative Researching with Text, Image and Sound*. Sage.
- BERELSON, B. (1971). *Content Analysis in Communication Research*. Hafner Publishing Company.
- Blumer H. (1954). What is wrong with social theory? *American Sociological Review*, 19(1): pp. 3-10.
- Bourdieu P. (1999) Weight of the world: Social Suffering in Contemporary Society. Section 48. Understanding.
- BOYATZIS, R.E. (1998). *Transforming qualitative information: thematic analysis and code development*. Sage.
- COFFEY, A.; ATKINSON, P. (2005). *Encontrar el sentido a los datos cualitativos*. Universitat d'Alacant.
- COLÁS, M.P. (1998) "El análisis cualitativo de datos", a Leonor Buendía, María Pilar Colás, Fuensanta Hernández (Ed.), *Métodos de investigación en psicopedagogía*. McGraw-Hill.
- GARCIA JORBA, J.M. (2000). *Diarios de campo*. CIS.
- GASKELL, G.; BAUER, M.W. (2000). "Towards Public Accountability: beyond Sampling, Reliability and Validity", a Martin W. Bauer y George Gaskell (Ed.), *Qualitative Researching with Text, Image and Sound*. Sage.
- GHIGLIONE, R.; BLANCHET, A. (1991). *Analyse de contenu et contenus d'analyses*. Dunod.
- GUASCH, Oscar (1997). *Observación participante*. CIS.
- HUBER, G.L. (2003). "Introducción al análisis de datos cualitativos", a Antonio Medina Rivilla i Santiago Castillo Arredondo (Coord.), *Metodología para la realización de Proyectos de Investigación y Tesis Doctorales*. Universitat.
- E. Hughes (1984) *The sociological eye*. Transaction books.
- IBÁÑEZ, J. (1985). "Análisis sociológico de textos y discursos". *Revista internacional de sociología*, 43 (1): 119-160.
- IZQUIERDO, Javier (2006). *Las meninas en el objetivo*. Lengua de Trapo.
- NAVARRO, P.; DIAZ, C. (1994). "Análisis de contenido", a Juan Manuel Delgado y Juan Gutiérrez (Ed.), *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Síntesis.
- OLIVIER de SARDAN, J.P. (2018). *El rigor de lo cualitativo: las obligaciones empíricas de la interpretación socioantropológica*. Centro de Investigaciones Sociológicas.
- RODRÍGUEZ GÓMEZ, G.; GIL FLORES, J.; GARCÍA JIMÉNEZ, E. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Aljibe.
- SANMARTÍN, R. (2000). "La observación participante", a M. García Ferrando, J. Ibáñez y F. Alvira (Ed.), *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Alianza. (3a edició).
- WEBER, R.P. (1985). *Basic Content Analysis*. Sage.

+ Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...) al Campus Virtual.

BLOC QUANTITATIU

- AGUILERA DEL PINO, A.M. (2001). *Tablas de contingencia bidimensionales*. La Muralla.
- CEA D'ANCONA, M. Ángeles (1996). *Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social*. Síntesis.
- GARCIA FERRANDO, Manuel (1994) *Socioestadística. Introducción a la estadística en sociología*. 2a edició rev. i amp. Alianza. Alianza Universidad Textos, 96.
- LOPEZ ROLDAN, P.; LOZARES COLINA, C. (1999). *Anàlisi bivariable de dades estadístiques*. Universitat Autònoma de Barcelona. Col·lecció Materials, 79.
- SÁNCHEZ CARRIÓN, J.J. (1999) *Manual de análisis estadístico de los datos*. Alianza. Manuales 055.

+ Recursos digitals (dossiers de pràctiques, documents, enllaços,...) al Campus Virtual.

Programari

Full de càlcul: MicroSoft-EXCEL

Transformació i Anàlisi de dades quantitatives: RStudio

Anàlisi de dades qualitatives: Atlas.Ti.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Català/Castellà	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	10	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	51	Català/Castellà	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	51	Català	segon quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	510	Català	segon quadrimestre	tarda